

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samrådsspørgsmål AP
Titel	Åbent samråd om styrkelse af tosprogede børns sproglige udvikling i dagtilbud
Målgruppe	Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Arrangør	Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Taletid	Ca. 7 min.
Tid og sted	Kl. 13.15-14.15 torsdag den 13. september 2012 i Folketinget, lokale 1-133.

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål AP
3. Afslutning

1. Indledning

- Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik har efter ønske fra Mike Le-garth (KF) stillet social- og integrationsministeren og mig samrådsspørgsmål AP om sprogindsatsen for tosprogede børn med ikke-vestlig baggrund.

2. Svar på spørgsmål AP

Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen konkret agter at styrke indsatsen for de tosprogede børn med ikke-vestlig baggrund, så deres danskkundskaber er tilstrækkelige, når de starter i 0-klasse? Spørgsmålet stilles på baggrund af artiklen "Tosprogede børn dumper i dansk" fra Jyllands-Posten den 24. april 2012.

- Indledningsvis vil jeg sige, at det er en vigtig problemstilling, som vi er meget optagede af i regeringen.
- Vi synes helt grundlæggende, at det er et svigt af de tosprogede børn, der skal starte i skole, at de ikke har de nødvendige dansksproglige kompetencer ved skolestart.
- Jeg vil koncentrere mig om dagtilbudsområdet, da det er det, der spørges til, men bare understrege, at dagtilbud og skolen jo hænger sammen, fordi risikoen for at blive hængt af tidligt i skolen er stor, hvis børnene ikke opnår de grundlæggende dansksproglige kompetencer i dagtilbuddet.
- Der skal ikke herske tvivl om, at det er uacceptabelt, at en stor andel af de to-sprogede børn har et mangelfuldt sprog. Dansksproglige kompetencer er helt afgørende for at lære andre fag og kompetencer.

- Der er rigtig god viden om, at jo tidligere vi sætter ind, des større sandsynlighed er der for, at vi kan understøtte de børn, der mangler dansksproglige kompetencer.
- Jeg vil nu gennemgå de initiativer, der er i gang og de nye initiativer, der er kommet til i forhold til at understøtte børns sproglige kompetencer

Hvad gælder allerede i dag for børn, der går i dagtilbud?

- Allerede i dag er dagtilbuddene lovgivningsmæssigt forpligtet til at udarbejde en pædagogisk læreplan, hvor der lokalt skal opstilles mål for blandt andet børnenes sproglige kompetencer. Det pædagogiske personale skal beskrive mål for børnegruppens sproglige udvikling – og personalet skal beskrive, hvilke metoder og aktiviteter de har valgt at iværksætte for at nå målene.
- Dagtilbuddene er også forpligtet til at foretage en sprogvurdering af de tre-årige børn i dagtilbud, hvis der er formodning om, at barnet har behov for sprogstimulering.
- Det gælder uanset, om barnet er et- eller tosproget, fordi alle børn med behov – uanset oprindelsesland – jo skal have den hjælp, de har brug for til deres dansksproglige udvikling. Viser sprogvurderingen, at barnet har brug for sprogstimulering, skal dagtilbuddene give barnet sprogunderstøttende aktiviteter. Her skal der tages udgangspunkt i det enkelte barns behov.

Andre tiltag end lovgivning, der hjælper børns sproglige udvikling

- Udover lovgivningen er der iværksat en række andre tiltag for at understøtte dagtilbuddenes arbejde med udvikling af børns sprog.
- Der er i den forbindelse udviklet et it-understøttet sprogvurderingsmateriale. Materialet er udviklet som en del af det tværoffentlige projekt 'Faglige Kvalitetsoplysninger', som bl.a. KL og Børne- og Undervisningsministeriet har været en del af.
- Sprogvurderingsmaterialet kan anvendes af det pædagogiske personale og lærere i skolen til at sprogvurdere de 3-årige børn, de 5½-årige børn samt de børn, der går i børnehaveklasse. Materialet er frivilligt at anvende for kommunerne og er gratis. Der er i dag en midlertidig it-understøttelse af materialet, og en permanent it-understøttelse er undervejs.
- Desuden har 6.000 pædagoger de seneste to år gennemgået et efteruddannelsesprogram til 34 mio. kr. Pædagogerne har gennem programmet fået styrket

deres kompetencer i forhold til at foretage sprogvurderinger af børn og i at arbejde med sprogstimulering – med udgangspunkt i den nyeste viden og forskning på området - netop for at understøtte lovgivningen.

Gældende regler om sprog for børn, der ikke går i dagtilbud

- For så vidt angår børn, som ikke går i dagtilbud, er kommunerne i dag forpligtet til at foretage en sprogvurdering af alle de 3-årige børn, der ikke går i dagtilbud, uanset om barnet er ét- eller tosproget – og så skal der tilbydes sprogstimulering til barnet, hvis vurderingen viser, at der er behov for det.
- I forbindelse med sprogvurderingen af 3-årige børn, der ikke går i dagtilbud, er kommunen også ansvarlig for at gøre forældre opmærksomme på muligheden for og fordelene ved, at barnet kommer i dagtilbud.
- Herudover er der reglerne om obligatorisk dagtilbud. Disse regler indebærer, at tosprogede børn, der ikke går i dagtilbud, og som har behov for sprogstimulering, skal i et dagtilbud 30 timer om ugen, hvis mindst én af barnets forældre ikke er i beskæftigelse.
- Det er relativ ny lovgivning, så der er forholdsvis kortvarig erfaring med lovgivningen, men jeg vil understrege, at et barn skal have sprogstimulering, hvis der er behov for det.

Nye initiativer

- Børne- og Undervisningsministeriet har lige før sommerferien indgået en kontrakt med et konsortium, som skal lave et stort forskningsprojekt til 8 mio. kr. om effekterne af den sprogstimulering, der foregår i dagtilbuddene.
- Herudover er ministeriets Tosprogs-Taskforce blevet forlænget ved satspuljeaftalen for 2012, ligesom der blev afsat 40 mio. kr. til en udvidelse af Tosprogs-Taskforcen. Den betyder, at Tosprogs-Taskforcen, som rådgiver kommuner og skoler om, hvordan man løfter tosprogede børn fagligt, er blevet udvidet til også at gælde børn i dagtilbud - netop for at understøtte den sammenhængende tænkning.

Udviklingsprogram på dagtilbud

- Regeringens Task Force om Fremtidens Dagtilbud offentliggjorde i maj måned fire pejlemærker for, hvordan der kan skabes mere læring for børn i dagtilbud.

- Pejlemærkerne fokuserer bl.a. på, at dagtilbuddene skal arbejde mere tilrettelagt og systematisk, og at det er vigtigt med en stærk evalueringskultur og et målrettet forældresamarbejde.
- Disse forhold var også elementer i en offentliggjort rapport fra Danmarks EvalueringsInstitut om arbejdet med læreplanerne. Evalueringen fra EVA viste dog også, at dagtilbuddene arbejder mere systematisk med læreplanstemt sprog.
- Med udgangspunkt i blandt andet Taskforcens pejlemærker og EVAs evaluering har jeg besluttet at igangsætte et udviklingsprogram på dagtilbudsområdet, som skal understøtte kvalitetsudviklingen på området.
- Hvis vi skal løfte de tosprogede børns dansksproglige udvikling, handler det også om at styrke kvaliteten i de almene tilbud – til glæde for både de étsprogede og tosprogede børn.
- Det er utrolig vigtigt at have fokus på, at børn færdes steder, hvor børn snakker, leger og lærer på dansk.
- Herudover mener jeg, at forældrene skal inddrages mere aktivt. Dette tema indgår også i et projekt med Tosprogs-Taskforcen og et antal skoler, hvor der ses på, hvordan forældrene kan deltage aktivt med at understøtte deres børns læring. Her vil der også være fokus på dagtilbud.

3. Afslutning

- Noget af det, der kendetegner området er, at meget er sat i gang, og at det er forskelligt, om der kan måles på effekterne og erfaringerne af initiativerne.
- I Børne- og Undervisningsministeriet har vi fremadrettet besluttet, at når der igangsættes initiativer, skal der samtidig være fokus på, at vi opnår viden om, hvorvidt det virker, og at denne viden skal deles med andre institutioner – uanset om det er dagtilbud eller skole.
- Jeg vil nu give ordet til social- og integrationsministeren.